

Open Government Partnership Evaluering 2012

september 2013

DIGITALISERINGSSTYRELSEN

Danish Agency for
Governmental Management

Indhold

1	Indledning	5
2	Baggrunden for Open Government National Handlingsplan 2012	6
2.1	Indhold	6
2.2	Udvikling	7
2.3	Implementering	7
2.4	Evaluering	7
3	Initiativevalueringer	9
3.1	Støtteinitiativer for udbredelse af Open Government	9
3.2	Inddragelse af civilsamfundet og nye tilgange	10
3.3	Genanvendelse af offentlige data	14
3.4	Selvbetjening og indberetning	17
3.5	Styrkelse af virksomhedernes samfundsansvar	23
3.6	Lovgivning og datagrundlag	27
3.7	Anvendelse af ny teknologi	28
3.8	God regeringsførelse – transparens og bedre offentlige it-projekter	30
3.9	Lokale og regionale storskala-initiativer	34
4	Konklusion	37
5	Erfaringer	39

1 Indledning

Den danske regering vil fremme en gennemgribende modernisering af den offentlige sektor. Det kræver omfattende og nytænkende reformer, som skabes i partnerskaber, der nedbryder traditionelle skel. Og som et lille land er Danmark nødt til både at samarbejde nationalt og at skue ud over grænserne og lære af andre lande for fortsat at sikre fornyelse og fremskridt til vores moderne og åbne samfund. I den sammenhæng hilste den danske regering ”Open Government Partnership” varmt velkommen, og Danmark tiltrådte OGP i april 2012.

Deltagelse i OGP-samarbejdet ligger i forlængelse af regeringens dagsorden for god regeringsførelse og prioritering af udbredelse af demokratiske traditioner og værdier. Endelig udgør samarbejdet en oplagt platform for fornyelse og modernisering af forholdet mellem borger og forvaltning og understøtter regeringsgrundlaget fra 2011, som spænder bredt over fremtidens udfordringer i forhold til uddannelse, viden, innovation, sundhed, styring i den offentlige sektor og demokratisk deltagelse.

2 Baggrunden for Open Government National Handlingsplan 2012

Danmark har en lang tradition for åbenhed, dialog og samarbejde samt en høj grad af digitalisering, både når det gælder den offentlige sektor, virksomheder og borgere. Dermed har Danmark et optimalt udgangspunkt for at lade deltagelsen i OGP-initiativet indgå som element i en bredere national indsats, som udover at styrke transparens, demokrati og beslutningsprocesser også har som formål at sikre optimal udnyttelse af digitale ressourcer på tværs af samfundet, bl.a. ved hjælp af åbne teknologier og en højere grad af offentligt-privat samarbejde.

Den danske tilgang til open government afspejler og bygger på velforankrede demokratiske traditioner sammenholdt med en høj grad af digitalisering. Da Danmark skulle udarbejde sin første nationale handlingsplan for Open Government som forberedelse til indtræden i OGP, blev open government i dansk kontekst derfor defineret som en metode til at sikre en mere effektiv forvaltning og en bedre beslutningsproces gennem åbenhed og borgerinddragelse på digitale løsninger.

Lande, som deltager i OGP, skal i deres nationale handlingsplan udvikle og gennemføre initiativer, som adresserer mindst ét af fem overordnede indsatsområder eller ”grand challenges”:

1. Forbedring af offentlige løsninger og services
2. Øget offentlig integritet (fx bekæmpelse af korruption)
3. Mere effektiv organisering af offentlige løsninger og services
4. Skabelse af et tryggere samfund (fx kriseberedskab, miljøtrusler mv.)
5. Øget virksomhedsansvarlighed (fx mål for CSR, dvs. at virksomheder tager hensyn til menneskerettigheder, sociale vilkår, klima mv. i deres aktiviteter.)

Således valgte den danske regering i Danmarks første nationale handlingsplan for open government at fokusere særligt på indsatsområderne 1) forbedring af offentlige løsninger og services og 3) mere effektiv organisering af offentlige løsninger og services, herunder særligt i forhold til digitalisering.

2.1 Indhold

Formålet med de 33 initiativer i OGP National Handlingsplan 2012 var at bidrage til at sikre, at offentlig service og information leveres bedst muligt på en tidssvarende og effektiv måde, at stimulere og understøtte innovation og værdiskabelse i hele samfundet samt at styrke viden, deltagelse, gennemsigtighed, samarbejde og sammenhængskraft. En central drivkraft for denne udvikling var udnyttelsen af nye teknologier og medier, der giver mulighed for at gøre offentlig information og

teknologi tilgængelig for borgere og virksomheder og at øge samarbejdet mellem den offentlige sektor og civilsamfundet.

2.2 Udvikling

I forbindelse med udarbejdelsen af handlingsplanen indgik Digitaliseringsstyrelsen, som er ansvarlig for den overordnede koordination af Danmarks deltagelse i OGP, i dialog med en række eksterne aktører fra både civilsamfundet og fra det nationale, regionale og kommunale niveau af den offentlige sektor.

I en bred offentlig høring blev borgere, virksomheder, civilsamfundsorganisationer samt offentlige institutioner og myndigheder på alle niveauer inviteret til at give input og idéer til den danske OGP-handlingsplan. Høringsmaterialet blev publiceret på den offentlige høringsportal, og høringen blev annonceret via en række forskellige kanaler, herunder Digitaliseringsstyrelsens hjemmeside, pressemeddelelse, den offentlige samarbejdsportal Digitaliser.dk og forskellige sociale medier.

Mange af initiativerne i OGP National Handlingsplan 2012 blev foreslået eller udviklet yderligere gennem input fra høringen, som desuden bidrog til at identificere nye samarbejdspartnere og aktører samt at lægge grunden til et bredere netværk omkring open government-indsatsen.

2.3 Implementering

De enkelte initiativer i handlingsplanen sigtede mod at løse udfordringer på lokalt, regionalt eller nationalt niveau og var forankret og drevet enten hos en enkelt offentlig instans eller i forskellige former for bredere samarbejde. En række initiativer var brede fællesoffentlige indsatser, som blev gennemført som fælles projekter.

For en del initiativers vedkommende var civilsamfundsorganisationer allerede fra begyndelsen centrale samarbejdspartnere og spillede en vigtig rolle i dels at repræsentere borgere og virksomheders interesser og ønsker og dels at bidrage til udbredelse og forankring. Andre initiativer havde decideret som formål at styrke og at eksperimentere med nye former for inddragelse.

2.4 Evaluering

Evalueringen af implementering af Danmarks første handlingsplan for open government bygger på selvevalueringer udarbejdet af de myndigheder og institutioner, som har været ansvarlige for de enkelte initiativer.

Evalueringsrapporten er opbygget, så den afspejler strukturen af den nationale handlingsplan for open government 2012. Hvert kapitel indledes således med den samme introduktion, som indledte det tilsvarende kapitel i handlingsplanen. Herefter følger evalueringerne af de enkelte initiativer.

I overensstemmelse med principperne for OGP selvevaluering har udkast til denne evalueringsrapport været i offentlig høring i en to-ugers periode via den offentlige høringsportal.

Evalueringsrapporten vil nu desuden indgå som en del af grundlaget for et uafhængigt review af Danmarks OGP-indsats, som udføres i regi af Open Government Partnerships evalueringsenhed, OGP Independent Reporting Mechanism..

3 Initiativevalueringer

3.1 Støtteinitiativer for udbredelse af Open Government

Danmark har en lang tradition for åbenhed, dialog og samarbejde. Dermed er det måske heller ikke overraskende, at mange offentlige myndigheder er begyndt at interessere sig for mulighederne i open government og government 2.0. En del eksperimenterer allerede med forskellige aspekter heraf, og flere har planer om at gøre det. For yderligere at udbrede kendskabet til Open Government Partnership og viden om mulighederne i open government og government 2.0, for at understøtte og accelerere Open Government Partnership-indsatsen i Danmark samt for at dokumentere og evaluere det danske arbejde igangsættes en række støtteinitiativer.

INITIATIV: Online Open Government Partnership community

Til at understøtte det samlede Open Government Partnership-arbejde skal etableringen af et online-baseret community for embedsmænd og andre som arbejder med open government skabe et forum for erfaringsudveksling og samarbejde.

Aktiviteter

Der blev etableret et online forum på den offentlige samarbejdsportal Digitaliser.dk med henblik på at skabe en ramme og et digitalt mødested for alle, som arbejder med eller blot interesserer sig for open government. Forummet er i praksis blevet suppleret med online dialog på andre sociale medier, især Twitter, hvor der opstår synergi med beslægtede emner og deltagere.

Status og vurdering af resultater

Der har kun været begrænset dialog i forummet, hvilket sandsynligvis dels skyldes, at community-aktiviteterne har bredt sig over flere sociale platforme, og dels at det ikke har været tydeliggjort tilstrækkeligt med konkrete eksempler, hvordan forummet kunne anvendes.

Som en slags genlancering af forummet, som kan skabe opmærksomhed om muligheder, kan det overvejes at anvende forummet til online samarbejde om planlægningen af den forestående Open Gov Camp. Camp-deltagere – dvs. civilsamsfundsorganisationer, borgere, virksomheder samt offentlige myndigheder og institutioner – skal sammen tilrettelægge camp'ens workshops og aktiviteter og har således brug for et virtuelt mødested, hvor de kan samarbejde.

INITIATIV: Online håndbog

Initiativet gik ud på at påbegynde etableringen af en online inspirationshåndbog og ”værktøjskasse” for offentlige myndigheder og institutioner, som arbejder med open government.

Aktiviteter

En række vejledninger og inspirationsmaterialer, fx om åbne data, digital borgerdialog og online samarbejde, er blevet henholdsvis indsamlet eller udviklet og præsenteres samlet som OGP-værktøj for myndigheder. Håndbogen, som fortsat skal udbygges, er baseret dels på materiale udarbejdet i regi af konkrete projekter, dels på materiale, som udarbejdes specifikt i open government-sammenhæng, hvilket er med til at sikre bredde og løbende udvikling af materialet.

Status og vurdering af resultater

Der findes ikke statistik for anvendelsen af håndbogen som helhed, men Digitaliseringsstyrelsen modtager jævnligt henvendelser fra myndigheder, som stiller uddybende spørgsmål til materialet.

Indtil nu indeholder håndbogen udelukkende materiale, som er udviklet af Digitaliseringsstyrelsen - i nogle tilfælde i samarbejde med relevante virksomheder eller civilsamfundsorganisationer. I fremtiden kunne det overvejes også at lade håndbogen henvise til materiale, som er udviklet og publiceret i andet regi.

3.2 Inddragelse af civilsamfundet og nye tilgange til den offentlige opgaveløsning

På samme måde som der opstår nye muligheder, når man kan sammenkoble digitale løsninger og bruge digitalt indhold på kryds og tværs af samfundet, ligger der store potentialer i, at mennesker i civilsamfundet og i den offentlige sektor kan skabe kontakt med hinanden, udvikle idéer sammen, lære af hinanden og samarbejde om forskellige opgaver. Med deltagelsen i Open Government Partnership vil Danmark styrke samarbejdet mellem den offentlige sektor og civilsamfundet og udforske nye tilgange til den offentlige opgaveløsning, hvor borgere, erhvervsfolk og det øvrige civilsamfund kan spille en mere aktiv og direkte rolle.

INITIATIV: Styringslaboratorier og nye samarbejdsformer

Region Midtjylland ville med initiativet samarbejde med kommuner og virksomheder om nye måder til involvering af borgere, medarbejdere og andre interessenter, bl.a. i form af styringslaboratorier, hvor borgere og andre interessenter bliver integreret i ledelsesbeslutninger samt udvikling af prototyper og storskalaeksperimenter.

Aktiviteter

Der blev afholdt et styringslaboratorie under Open Government Camp. Arbejdet blev gennemført af MidtLab fra Region Midtjylland i samarbejde med Henrik

Hjortdal, projektleder på SLIP ved CVL. Styringslaboratoriet fungerer som en intensivt workshop, hvor centrale interessenter og beslutningstagere samles om en samfundsmæssig udfordring/dilemma og prøver at komme op med ideer til, hvordan man kan videreudvikle og løse udfordringen i centrum. Intentionen er, at der kan komme konkrete projekter og indsatser ud af de anstrengelser, som deltagerne gør sig.

Sagområdet for laboratoriet var at afsøge mulige løsninger i samspillet mellem sundhedsområdet, beskæftigelsesindsatsen og socialområdet. Trekanten ”Sundhed, beskæftigelse og socialområdet” blev valgt i lyset af MidtLabs erfaring for, at det er vanskeligt for borgere at navigere i feltet - både fordi der er mange aktører fra flere forskellige faggrupper og flere sektorer, og fordi mange af de, der har brug for ydelser, samtidig har begrænset overskud til selv at finde den rette vej gennem systemet.

Status og resultater

Styringslaboratoriet resulterede for det første i en afdækning af muligheder for ny organisering og ny handling i trekanten sundhed, beskæftigelsesindsats og socialområdet. Dernæst demonstrerede styringslaboratoriet, at sådanne laboratorier kan bidrage til målsætningen bag Open Government Partnership om at inddrage borgere, foreninger og faglig ekspertise i forberedelse, beslutning og gennemførelse af politiske beslutninger.

INITIATIV: Offentlige høringer om udformningen af ulandsbistand

I forbindelse med den kommende nye lov om udviklingsbistand skal Udenrigsministeriet gennemføre offentlige høringer om udformningen af bistanden, hvor alle kan bidrage med høringssvar til væsentlige udviklingspolitiske sager og bevillinger af en vis størrelse.

Aktiviteter

Udenrigsministeriet udviklede i andet halvår af 2012 en portal på internettet (<http://um.dk/en/danida-en/about-danida/danida-transparency/public-consultations/>) til offentlig høring i forberedelsesfasen af alle nye større bevillinger og nye strategier. Via portalen kan alle borgere – både i Danmark og i udviklingslandene – se dagsordener og dokumenter som skal forelægges Danidas programkomite.

Status og vurdering af resultater

Høringssvar indgår som en fast bestanddel af programkomiteens overvejelser og afspejles i beslutningsreferater fra møderne i komiteen. Også høringssvar og referater er tilgængelige på portalen, som blev lanceret i januar 2013. Den offentlige høring har siden lanceringen af portalen været en del af den faste procedure for forberedelse af nye bevillinger og strategier. Indtil videre er der fortrinsvist modtaget høringssvar fra danske interessenter.

INITIATIV: Innovate With Aarhus

Aarhus Kommune vil med innovationssamarbejdet, InnovateWithAarhus, motiverer til nye tilgange til den offentlige opgaveløsning ved at skabe gode vilkår for bredt samarbejde, ved at øremærke midler til innovation og ved at fremhæve best cases. Indsatsen skal øge innovationskraften og effektiviteten og skal bidrage til at levere nye gode services til borgerne.

Aktiviteter

I foråret 2012 blev lancerede Aarhus Kommune en innovationspulje på 40 mio. kr. om året til innovative projekter, der indenfor 7 strategiske temaer fremmer udviklingen af innovationsinitiativerne i byen. Puljen kan søges 2 gange årligt og giver midler til projekterne og partnerskaber, der skaber nye løsninger på tværs og fremmer samarbejde. Mere info om innovationspuljen og kriterier findes på www.innovationiaarhus.dk

Status og vurdering af resultater

Indtil videre har 15 projekter modtaget støtte fra innovationspuljen og en ny ansøgningsrunde er på vej i september 2013. Midlerne kan også søges af – og tildeles til eksterne parter i samarbejde med Aarhus Kommune, hvilket har til formål at fremme samarbejdet på tværs. Innovationspuljen forventes opretholdt i de næste mange år og efterhånden som projekterne evalueres vil der kunne peges på mere konkrete resultater.

INITIATIV: Øget anvendelse af brugervurderinger på borger.dk

Den offentlige borgerportal borger.dk ville implementere mulighed for brugervurderinger og brugerkommentarer på selvbetjeningsløsninger og andet indhold på borger.dk. Målet var at lade brugerinput understøtte den løbende forbedring af borger.dk og tilhørende tjenester, inklusiv tjenester fra tredjepart. Brugervurderinger og kommentarer skulle gøres tilgængelige for både offentlige myndigheder, it-udviklere og borgere med henblik på at drive og understøtte innovation.

Aktiviteter

Pilotprojekt ”Din mening tæller!” blev igangsat og forlænget, og det endelige koncept for brugervurderinger og kommentering forventes udviklet, testet og afprøvet i 2014. Det er nu løbende muligt for brugere af borger.dk at vurdere portalen og dens indhold. Brugerne forholder sig til 9 lukkede spørgsmål og et åbent spørgsmål, hvor forslag til forbedringer kan inkluderes. Portalen besvarer ikke individuelle forslag, og brugerne oplyses om dette inden start.

Af de næsten 16,5 million brugere i perioden 1. juli 2012 til 28. august 2013 har 7583 vurderet borger.dk, og 3657 forslag er modtaget. Forslag fokuserer generelt på en specifik problemstilling, som brugeren har oplevet. Det svarer til 0,05 %, at besøgende ”rater” portalen, og 0,02 % kommer med forslag til portalen.

Status og vurdering af resultater

Erfaringer fra pilotprojektet viser vigtigheden af blandt andet forventningsafstemning, design og placering af den tekniske løsning: Brug af et ”kampagnfelt” på portalen, der forventningsafstemmer inden brugervurdering og kommentering, begrænser volumen af svar, men højner generelt kvaliteten af modtagne forslag (ca. 48 % af brugervurderinger indeholder forslag). Det er desuden en central erfaring, at kvalitet og konstruktiv kritik i modtagne forslag er bedre end høj volumen. Endelig viser erfaringen, at timing er vigtig, idet en permanent løsning til brugervurdering giver feedback i starten (sandsynligvis pga. nyhedsværdien), men over tid falder volumen af brugervurderinger og kommentarer.

Brugervurderinger bruges til løbende at følge op på en række af portalens succeskriterier. Kommentarer supplerer indirekte brugerinput fra besøgs- og brugeradfærdsstatistik, fra borger.dks telefonkontaktcenter, fra eksterne partnere samt brugertest – dvs. indirekte feedback loops.

En permanent løsning er udskudt på baggrund af pilotprojektets resultater og andre udviklingsprioriteter. For eksempel er det vigtigt for en permanent løsning, at der også kan gives brugervurderinger og kommentarer på selvbetjeningsløsninger, som ikke er portalens ansvar, men derimod de enkelte offentlige myndigheders. Et endeligt koncept for brugervurderinger og kommentering forventes udviklet, testet og afprøvet i 2014.

Pilotprojektet fortsættes i 2013 og vil fokusere på forskellige metoder for, hvordan og hvornår brugervurderinger og kommentering indsamles med optimalt effekt. Sæsonmæssige ”kampagner” på forskellige tematiske dele af portalen afprøves fra september 2013. Formålet er at teste en række muligheder, inden den permanente løsning udvikles, testes og afprøves.

INITIATIV: Open Government Camp

Formålet med ”Open government Camp” var at skabe en event, hvor embedsmænd, borgere, virksomheder og civilsamfundsorganisationer uformelt og direkte kunne mødes for sammen at arbejde med idéer og løsningsforslag i forhold til en række samfundsudfordringer.

Aktiviteter

Open Government Camp blev afholdt den 25. september 2012 i nogle konverterede fabriksbygninger, som i dag anvendes som en anderledes form for medborgerhus, hvor foreninger og grupper af frivillige arrangerer sportsaktiviteter, DJ-skole, events, fester og andre aktiviteter. Lokalerne og faciliteterne var med vilje så rå og simple, at de kun leverede den allermest basale ramme for camp'en for netop at opmuntre deltagerne til selv at tage initiativ og ansvar i forhold til at give camp'en indhold og liv. Der var ca. 175 deltagere fordelt på den offentlige sektor, erhvervslivet, civilsamfundsorganisationer og borgere, som blandede sig på kryds og tværs i en række workshops, som tilsammen dækkede mange aspekter af open

government, fx demokrati og inddragelse, åbne data, dialog på sociale medier samt samarbejde og samproduktion.

Status og vurdering af resultater

Det overordnede koncept for camp'en som 'gør-det-selv'-event fungerede efter hensigten, og deltagerne tog idéen til sig og bidrog aktivt til at skabe en dynamisk og levende camp. Tilbagemeldingerne fra deltagere har helt overvejende handlet om, at camp'en som format skabte gode rammer for nysgerrighed og samarbejde mellem det offentlige og civilsamfundet og bidrog til at skabe opmærksomhed om de mange måder, hvor på inddragelse og samarbejde kan skabes. En ny Open government Camp indgår som initiativ i Danmarks anden OGP-handlingsplan.

3.3 Genanvendelse af offentlige data

Det offentlige vil understøtte nye former for nytænkning i offentligt og privat regi til støtte for fornyet vækst og velfærd. Det skal blandt andet ske ved at gøre den offentlige sektors informationer (data og digitalt indhold) tilgængelige for videreanvendelse af enkeltpersoner, medier, virksomheder mv. Desuden kan man anvende teknologier (open source software og åbne grænseflader), der gør det så let og billigt som muligt at udvikle både helt nye og relaterede tjenester på basis af den offentlige digitalisering.

Åbne offentlige data er en form for digitalt råstof, som kan anvendes i udvikling af kommercielle produkter til at skabe bedre offentlige information og service, til at formidle viden og indsigt og til at styrke transparens og demokrati. EU-Kommissionens forslag til revision af EU-direktivet om adgang til den offentlige sektors data lægger op til at støtte denne udvikling. Open source-software kan blandt andet bruges strategisk til at sænke barriererne for digitalisering på tværs af sektorer til gavn for alle. En liberal og åben praksis med videreanvendelse af den offentlige sektors informationer er en vigtig del af myndighedsudøvelsen for en tidssvarende offentlig sektor.

INITIATIV: Fornyet indsats for åbne offentlige data

Formålet med initiativet har været at bidrage til at give private, både virksomheder, borgere og det øvrige civilsamfund, lettere adgang til at anvende offentlige data, og initiativet har indgået i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2011-2015. Udover drift af det nationale datakatalog har indsatsen fokuseret på informations- og dialogaktiviteter, ofte i samarbejde med både offentlige og private aktører, ekspertvidenbidrag til forskellige datarelaterede projekter, netværksdannelse mellem dataejere og databrugere og dialog med det internationale datacommunity.

Aktiviteter

I oktober 2012 indgik regeringen aftale med Kommunernes Landsforening – og senere også med Danske Regioner - om at stille grunddata, som tidligere var beta-

lingsbelagte, frit til rådighed pr. 1. januar 2013. Initiativet ”Offentlige Data I Spil” har blandt andet bidraget til at øge kendskabet til disse nye muligheder for gratis at anvende de attraktive grunddata, til udviklingen og promovningen af en standardlicens for åbne offentlige data samt til forhandlingerne om revision af PSI-direktivet om privates adgang til at bruge offentlige data. Endvidere drives det offentlige datakatalog <http://data.digitaliser.dk>

Status og vurdering af resultater

Den offentlige standardlicens for åbne offentlige data er blevet taget i brug af en række offentlige myndigheder, som stille data til rådighed, herunder de grunddata som ikke længere er betalingsbelagte. Der er desuden etableret et bredt og levende netværk af databrugere og dataejere, som på forskellige måder bidrager til arbejdet med at åbne offentlige data og til at udvikle initiativet yderligere. Initiativet vil blive videreført i den kommende danske handlingsplan for open government.

INITIATIV: Regionalt initiativ om åbne data

Initiativet er et element i de store initiativer ’SmartAarhus’ og ’Smart Region’, som gennemføres i samarbejde mellem Aarhus Kommune, Region Midtjylland, Aarhus Universitet og Alexandra Institutet.

Aktiviteter

Der er etableret en platform, www.oda.dk, til udstilling af åbne data. Det overordnede formål med platformen er at gøre data frit tilgængelige for at understøtte produktivitet og innovativ udvikling ved højere grad af udnyttelse af data. Udviklere, iværksættere, virksomheder, institutioner, borgere m.fl. har fået mulighed for nemt at kunne tilgå åbne data og forvandle dem til nye services og applikationer, der kan gøre det bedre, sjovere og nemmere at være borger, gæst, tilflytter osv. i Aarhus-området.

Status og vurdering af resultater

Platformen, som er udviklet med open source software – en kombination af CKAN og Drupal - blev lanceret den 9. april 2013 i en betaversion. Der arbejdes hele tiden på at gøre endnu flere data tilgængelige, og platformen indeholder allerede i dag nogle datasæt fra Region Midtjylland og fra virksomheder. Det forventes, at platformen i de kommende år får endnu flere data bl.a. fra Aarhus Universitet, Region Midtjylland, øvrige kommuner og private aktører.

Pr. 1 august 2013 er der i portalen 44 datasæt inkl. en 3D bymodel af hele Aarhus. Platformen er blevet udbygget med et forum, en idebank og et sted til use-cases for at understøtte dialog og idéudveksling. I idebanken vil det være muligt for alle interesserede at komme med idéer til, hvilke datasæt de offentlige myndigheder og institutioner skal arbejde på at gøre tilgængelige. Tilsvarende giver platformen databrukerne mulighed for at gøre opmærksom på gode eksempler på anvendelse af de åbne data, fx mash-ups, apps eller datavisualiseringer.

INITIATIV: Genbrug af Open Source-software i det offentlige

Med udgangspunkt i ”Softwarebørsen”, en offentlig portal hvor myndigheder kan publicere, dele og genbruge open source-software, var formålet med initiativet at udbygge samarbejdet med it-branchens organisationer for at stimulere udvikling af open source-software til Softwarebørsen og understøtte genanvendelsen af den eksisterende open source-software i den offentlige sektor.

Aktiviteter

”Kod i ferien”-projektet tilbød studerende fra videregående uddannelser i Danmark, at (videre) -udvikle open source-software for danske offentlige myndigheder og var på den måde allerede i 2011 et initiativ med stærke rødder i open government-bevægelsen. Erfaringerne fra 2011 viste dog, at det kunne være svært for de studerende at arbejde alene med de komplekse tekniske problemstillinger.

For at imødegå denne problemstilling og samtidig sikre et større kendskab til de projekter, der blev arbejdet med, blev it-branchens organisationer inviteret til at deltage i ”Kod i ferien” i 2012. Organisationerne kunne påtage sig flere roller: De kunne tilbyde at fungere som teknisk sparringspartner for en eller flere studerende, de kunne tilbyde kontorfaciliteter, hvor en eller flere kunne sidde og arbejde, eller en helt tredje form for involvering. Interessen var stor, og både større og mindre organisationer deltog i projektet. På denne måde fik samtlige studerende tilknyttet en teknisk sparringspartner fra en privat organisation, samtidig med at alle studerende havde tilbud om at få en arbejdsplads stillet til rådighed af en af de deltagende organisationer.

Resultaterne blev præsenteret i forbindelse med Open Government Camp i september 2012. Resultaterne ligger desuden tilgængeligt på Softwarebørsen, som findes på den offentlige samarbejdsportal, Digitaliser.dk. Det er fortsat et mål, at al software i Softwarebørsen genbruges og videreudvikles mest muligt.

Status og vurdering af resultater

”Kod i ferien” blev en succes, og det fremgik af de studerendes evaluering, at de var glade for både den faglige sparring og muligheden for at sidde hos organisationerne og arbejde. Samarbejdet resulterede for nogle studerende i efterfølgende ansættelse i organisationerne. Flere af virksomhederne har desuden, efter deres deltagelse i projektet, brugt Softwarebørsen i større grad end tidligere.

Nogle af de softwareprojekter, der blev arbejdet på, er siden blevet genbrugt meget og videreudviklet, andre er slet ikke. Nogle projekter er i sagens natur sværere at genbruge, da de afprøver ideer, beviser et teknisk koncept eller lignende. Andre bliver ikke genbrugt, da der mangler organisatorisk opbakning til at implementere dem. For så vidt angår genbrug af funktionel software, er det stadig Softwarebørsens mål, at dette skal ske i større grad, end det gør i dag.

Med hensyn til selve afholdelsen af projektet ”Kod i ferien” er der fremover blandt andet en udfordring i forhold til finansiering, da man ikke på forhånd kan

vide, hvad der kommer ud af de forskellige projekter. I relation til genanvendelse af open source generelt, er der en ”høste-så”-problematik, hvor én myndighed typisk har udgiften ved at udstille softwaren, mens en anden myndighed har besparelsen ved at genbruge softwaren.

3.4 Selvbetjening og indberetning

Selvbetjening på nettet betragtes som effektivt og smart af de fleste borgere og virksomheder, hvis det er nemt, brugervenligt og giver værdi. Når flere betjener sig selv i de digitale kanaler, kan ressourcer frigøres fra sagsbehandling til andre formål. De offentlige digitale løsninger har ikke altid været tilstrækkeligt gode, og derfor vil myndighederne arbejde tæt sammen om at forbedre det offentliges digitale tilbud. Det skal som hovedregel blive obligatorisk at bruge digital selvbetjening, men der skal samtidig tages hensyn til dem, som er usikre over for eller har vanskeligt ved at bruge de digitale kanaler, og der skal være hjælp at hente for dem, som har behov for assistance. Danske virksomheder skal kunne bruge deres tid og kræfter på at udvikle forretningen og skabe vækst frem for på at administrere regler og krav fra det offentlige. Offentlige myndigheder vil derfor digitalisere og automatisere flere arbejdsgange og tilbyde mere og bedre digital selvbetjening for at gøre sagsbehandlingen hurtigere og lette virksomhedernes administrative byrder.

INITIATIV: Forpligtende retningslinjer for selvbetjeningsløsninger

For at understøtte forbedring af de eksisterende løsninger og udvikling af nye brugervenlige løsninger skulle initiativet samle de vigtigste retningslinjer for brugervenlighed, tilgængelighed, sprog, design, sikkerhed og genbrug af data i en fælles, forpligtende udviklingsvejledning.

Aktiviteter

Første version af vejledningen blev udgivet i foråret 2013. Denne version er baseret på allerede eksisterende krav til offentlige digitale selvbetjeningsløsninger (fx for tilgængelighed), erfaringer fra borger.dk og virk.dk., tidligere screeninger af eksisterende løsninger samt workshops og innovationscamps med brugere, brugervenlighedseksperter og interessenter.

For at sikre input fra relevante interessenter opstod der et øget behov for konsultation med forskellige myndigheder og it-branchen. Styregruppen for digitaliseringsstrategien har givet input i to omgange og er løbende blevet konsulteret, og workshops er afholdt med it-branchen. Ligeledes opstod der et behov for at sikre koordinering mellem udviklingsvejledningen og en række andre initiativer i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. Første version af udviklingsvejledningen er testet af repræsentanter for målgruppen og herefter justeret. Testmetoder inkluderer læsetest af tekster og tænk-højt-test for interaktionsdesignet. Der indsamles løbende brugervurderinger og forslag til forbedringer fra målgruppen og eksterne interessenter.

Status og vurdering af resultater

Interaktionsdesignet justeres i efteråret 2013 på baggrund af erfaringer og brugerinput, og vejledningen suppleres løbende med værktøjer og eksempler. Overordnet var vejledningens succeskriterium, at 7 ud af 10 brugere vurderede den som god eller meget god på en række områder. Dette blev opfyldt i august 2013, fx var 100 pct overordnet tilfredse med vejledningen, 100 pct mente, at vejledningen er skrevet i et let forståeligt sprog, og 66,7 pct mente, at det er nemt at finde rundt i i vejledningen. Den fremtidige styringsmodel og budget efter 31. december 2013 skal afklares og godkendes af styregruppen for digitaliseringsstrategien. Denne fællesoffentlige forankring er essentiel for at fastholde kravene til brugervenlighed og tilgængelighed.

Udviklingsvejledningen opdateres løbende med relevante værktøjer og gode eksempler. Hvor gode eksempler ikke eksisterer, udvikles tænkte eksempler til inspiration. Det er således en løbende udfordring, at vejledningens krav skal følge med brugernes forventninger til brugervenlighed eller teknisk udvikling.

INITIATIV: Råd og vejledning om tilgængelighed til digitale løsninger

Digitaliseringsstyrelsen vejleder offentlige myndigheder i, hvordan de sikrer at hjemmesider og løsninger overholder tilgængelighedsstandarden WCAG 2.0, således at offentlige digitale tjenester også er mulige at benytte for mennesker med handicap. Offentlige myndigheder har mulighed for at rette kontakt til Digitaliseringsstyrelsens tilgængelighedsekspert vedrørende problemstillinger relateret til tilgængelighed. Desuden understøttes tilgængelighedsarbejdet i den offentlige sektor bl.a. gennem produktion af vejledningsmateriale samt udarbejdelse af tilgængelighedsanalyser og kortlægninger.

I forbindelse med overgangen til obligatorisk digital selvbetjening har det været vigtigt at have særligt fokus på at sikre tilgængeligheden i de offentlige selvbetjeningsløsninger samt de største fællesoffentlige løsninger gennem tilgængelighedscreening og -test.

Aktiviteter

Digitaliseringsstyrelsen har siden 2011 varetaget vejledningen af offentlige myndigheder vedrørende tilgængelighedsrelaterede problemstillinger. Foruden årlige screeninger udarbejdes der tilgængelighedsanalyser, vejlednings- og informationsmateriale, der relaterer sig til tilgængelighedsområdet, og hvert andet år er der foretaget kortlægninger af tilgængeligheden på offentlige hjemmesider.

I vejledningsarbejdet er der etableret et netværk af tilgængelighedsansvarlige i statslige institutioner og kommuner. Her drøftes løbende, hvordan tilgængelighedsarbejdet på lokalt niveau løftes bedst muligt, ligesom Digitaliseringsstyrelsen leverer det vejlednings- og analysemateriale, der efterspørges i netværket.

Gennem et tæt samarbejde med Det Centrale Handicapråd, Danske Handicap organisationer og de enkelte medlemsorganisationer koordineres bl.a. en informations- og vejledningsindsats målrettet borgere med handicap. Ligeledes deltager Digitaliseringsstyrelsen i arrangementer arrangeret af bl.a. handicaporganisationer eller kommuner, hvor der orienteres om tilgængelighedsarbejdet. Der er løbende dialog med leverandører af it til den offentlige administration for at sikre, at tilgængelighed tænkes ind i nye og eksisterende løsninger.

Status og vurdering af resultater

Der er i 2008, 2010 og 2012 foretaget landsdækkende målinger af tilgængeligheden på offentlige hjemmesider. Af disse fremgår det, at tilgængeligheden løbende er blevet forbedret, selvom der stadig er visse udfordringer. Tilgængelighedsscreeningerne af de selvbetjeningsløsninger, som blev obligatoriske i 2012, har bidraget til, at der kun i meget begrænset omfang har været tilgængelighedsrelaterede uhenigtsmæssigheder.

Samarbejdet med Det Centrale Handicapråd og handicaporganisationerne har resulteret i et antal rapporter og publikationer. Disse bidrager til, at mange borgere med funktionsnedsættelser har fået en større viden om kompenserende hjælpemidler, ligesom personalet i borgerservicecentre og biblioteker har fået større indsigt i de udfordringer, som borgere med handicap står med i forhold til it-anvendelse.

Fremover vil mange selvbetjeningsløsninger fortsat blive obligatoriske. Det skal sikres, at disse er tilgængelige, før de bliver obligatoriske. Der er fortsat en stor opgave i at sikre, at den rette information og vejledning om tilgængelighed kommer ud til både institutioner og borgere. Tilgængelighedsarbejdet er en kontinuerlig proces, bl.a. fordi offentlige institutioner fortsat vil have brug for vejledning og producere nyt web-baseret materiale, som skal være tilgængeligt, ligesom flere løsninger fortsat vil blive obligatoriske at benytte. Der vil derfor komme nye opgaver i takt med, at resultaterne opnås. Både vejledningsindsats og sikring af tilgængelighed på obligatoriske selvbetjeningsløsninger, vil fortsat være en vigtig målsætning.

INITIATIV: Hjælp til brug af it og selvbetjening

Det offentlige samarbejder i "Lær mere om it-netværket" med biblioteker og civilsamfundet, fx oplysningsforbund og frivillige i regi af Ældre Sagen, Ældremobiliseringen og almene boligforeninger, om at hjælpe borgere med at opnå basale it-færdigheder og benytte digital selvbetjening. I forbindelse med fuld digitalisering af kommunikationen med det offentlige for borgere i 2015 kan netværket bidrage til at nå ud til flere borgere og tilbyde information og hjælp på forskellige måder, som bedst muligt matcher deres behov.

Aktiviteter

Netværket blev startet i 2009 i regi af Videnskabsministeriet. Netværkssamarbejdet fortsættes til og med 2015 og kan, efter en evaluering, eventuelt forlænges. Der afholdes møder med medlemsorganisationerne ca. 4 gange årligt. På møderne

er organisationerne repræsenteret af medarbejdere med koordinerende roller i forhold til organisationens undervisningsindsats, og Digitaliseringsstyrelsen informerer disse nøglepersoner om strategien for digitalisering af borgernes og virksomheders kontakt med det offentlige og herunder lovgivningen på området. Derudover modtages input fra organisationerne om behovet for hjælp og information samt borgernes oplevelse af implementeringen af de digitale løsninger.

For at sikre et fælles materiale til indsatser stilles en hjemmeside til rådighed for de af organisationernes medarbejdere og frivillige, der underviser borgere. På hjemmesiden kan underviserne finde materiale og inspiration til undervisningen. Herudover udsendes trykt materiale med overordnet information om digitaliseringen og med konkrete guides til brug af løsninger.

Status og vurdering af resultater

Omkring 525.000 borgere har i løbet af det seneste år fået it-hjælp via organisationerne i netværket. I 2012 fik kampagnen "Seniorsurf-dag" på én dag over 8200 ældre it-nybegyndere igang med at bruge internettet. Netværket består i 2013 af omkring 20 organisationer og dækker spektret af organisationer med aktiviteter eller interesse i forhold til befolkningens it-kompetencer og brug af offentlige digitale selvbetjeningsløsninger. I 2011 vandt netværket konkurrencen om at blive "most outstanding member" i den europæiske organisation Telecentre Europe.

93 pct. af danskerne i aldersgruppen 16-89 år har i 2013 været på nettet - mod 90 pct. i 2012. For de 65-74-årige gælder det, at 83 pct. har været på nettet i 2013 mod 75 pct. i 2012. De tilsvarende tal for de 75-89-årige er 48 pct. i 2013 mod 42 pct. i 2012. De opsatte mål for 2013 er blevet nået, og resultaterne vil blive fastholdt gennem en fortsat indsats, samtidig at der vil blive opstillet nye mål for arbejdet.

INITIATIV: Lokationsbestemt indhold og genbrug af indhold på borger.dk

Som led i regeringens digitaliseringsstrategi skulle borgerportalen borger.dk videreudvikles til at være borgernes sikre og overskuelige indgang til offentlige myndigheders selvbetjeningsløsninger og direkte adgangsvej til egne oplysninger om bolig, sundhed, skatteforhold mv. Der skulle etableres mulighed for at tilføje lokationsbestemt indhold, så hver enkelt borger kunne præsenteres for indhold, som netop var relevant i dennes kommune. Det skulle desuden gøres muligt at eksportere indhold fra borger.dk til andre offentlige hjemmesider, sådan at relevant indhold kunne genbruges på tværs af den offentlige sektor.

Aktiviteter

En teknisk løsning, der giver mulighed for at tilføje lokationsbestemt indhold, er udviklet og idriftsat i 2012, og løbende udbredelsesaktiviteter er igangsat. Mulighed for at overføre indhold (via API'er) til de mest udbredte systemer til redigering af hjemmesider vedligeholdes desuden løbende.

Status og vurdering af resultater

Ved udgangen af 2012 havde 44 (af 98) kommuner oprettet lokalredaktører, og i august 2013 er antallet af kommuner med oprettet lokale redaktører steget til 52. Det samme gør sig gældende for antallet af kommuner, der genbruger indhold fra borger.dk, fx tekster, på deres egne hjemmesider. Forsat udbredelse og vedligeholdelse af de tekniske løsninger er dog påkrævet. Det er ligeledes vigtigt, at der sker en løbende forbedring af indhold på borger.dk for at sikre, at portalen forbliver den kilde, hvor myndigheder henter indhold til genbrug på egne hjemmesider. Fra andre offentlige myndigheder opleves en begyndende interesse for at flytte alt borgerrettet indhold og selvbetjening ind på borger.dk.

INITIATIV: Mindre indberetning med genbrug af data

Initiativet havde som mål at igangsætte en bredt forankret indsats med at realisere øget genbrug af grunddata i det offentlige, så borgere og virksomheder ikke skal indberette de samme basale oplysninger flere gange. Initiativet er tæt relateret til initiativet 'Konsolidering af grunddata', idet målsætningen om at reducere behovet for indberetning om basisoplysninger forudsætter konsolidering af de offentlige grunddataregistre.

Aktiviteter

I oktober 2012 indgik regeringen og KL aftalen om "Gode grunddata til alle", og der blev etableret et fællesoffentligt initiativ, som kaldes Grunddataprogrammet. Der er nedsat en fælles grunddatabestyrelse, som varetager den overordnede koordination i programmet, og styregrupper for enkelte datadomæner, som har ansvaret for implementeringen af grunddataaftalen på deres respektive myndighedsområder. I juni 2013 tilsluttede Danske Regioner sig aftalen om grunddata.

Status og vurdering af resultater

Målsætningen om at skabe en organisation med de relevante parter, som sammen kan skabe grundlaget for, at offentlige myndigheder i højere grad kan dele og genbruge basisoplysninger, er opfyldt. Grunddataprogrammet, som løber til og med 2016, er forankret i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi og er et fokusområde for indsatsen med digitalisering af den offentlige sektor. Et delprojekt i Grunddataprogrammet vil indgå i Danmarks anden nationale handlingsplan for open government.

INITIATIV: Virksomhedernes egen side (Mit Virk)

Formålet med Mit Virk har været, at den fællesoffentlige virksomhedsportal Virk.dk tilpasses den enkelte virksomhed, så virksomheden modtager relevant information og får adgang til offentlige data om sig selv. Virksomhedernes egen side skal bl.a. give overblik over den enkelte virksomheds stamdata, aktive medarbejdersignaturer, rettigheder og indberetninger.

Aktiviteter

Arbejdet med Mit Virk blev påbegyndt i 2012, og første version blev lanceret i december 2012. Denne version omfatter bl.a. beskedboksen, hvor virksomheden

modtager notifikationer fra offentlige myndigheder om fx frister, notifikationer om evt. ny digital post til virksomheden, overblik over besøgte indberetninger på Virk.dk, grundlæggende oplysninger om virksomheden, tilpasset væksthjælp, registrering af påbud mv. fra Arbejdstilsynet samt mulighed for at administrere virksomhedens brugere af Virk.dk. I foråret 2013 blev version 1.1 sat i drift. Versionen omfatter bl.a. tredjepartsadgang med fuldmagt for revisorer, advokater og andre, der ønsker at se en klients oplysninger på Virk.dk.

Status og vurdering af resultater

I efteråret 2013 forventes det, at følgende vil blive sat i drift på Mit Virk: kalender, hvor myndigheder kan annoncere frister for indberetning mv., abonnementsservice del 1, så man kan følge konkurrenters væsentlige registreringer samt en eksportsektion, hvor virksomheder i første omgang får tilpasset erhvervsrådgivning. I løbet af 2014 vil Mit Virk udbygges yderligere i henhold til målene i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi om at give virksomhederne et tilpasset overblik over deres mellemværende med det offentlige og muligheder for at vækste.

Det er en risiko for initiativet, at visse funktioners succes - som fx kalenderfunktionen - afhænger af de enkelte myndigheders tilslutning til servicen. Der arbejdes derfor på at sikre denne tilslutning og tilpasse løsningerne efter såvel myndighedernes som virksomhedernes behov.

INITIATIV: Nye virksomheder fødes digitalt

Initiativets målsætning var at etablere en funktion, så nye virksomheder i forbindelse med CVR-registrering tilmeldes andre offentlige digitale løsninger som Digital Signatur og Digital Post.

Aktiviteter

Første version af initiativet blev lanceret 2012 og gør det muligt for virksomheden at bestille bl.a. en digital signatur, en NemKonto og den digitale postkasse i forbindelse med CVR-registrering. I 2012 er der arbejdet videre med yderligere med det samme at automatisere tilslutningen til de digitale løsninger. Der har vist sig udfordringer af bl.a. teknisk karakter med at tilslutte brugerne automatisk til digital signatur og NemKonto.

Status og vurdering af resultater

For at imødekomme disse udfordringer, arbejdes der videre med en alternativ løsningsmodel, som ved hjælp af øget brugervenlighed og ”nudging” skal sikre, at virksomhederne nemt kan tilmelde sig de fællesoffentlige løsninger. Denne løsningsmodel vil understøtte, at initiativets målsætning i praksis kan realiseres. Denne løsning er endvidere integreret i Mit Virk og vil således øge virksomhedens oplevelse af at blive ”født digitalt” på den fællesoffentlige portal Virk.dk, hvor der også er hjælp og information om virksomhedsstart og vækst.

3.5 Styrkelse af virksomhedernes samfundsansvar

Danske virksomheder er allerede dygtige til at udvise samfundsansvar og integrere hensyn til arbejdstager- og menneskerettigheder, internationale miljøstandarder og kampen mod korruption. Men vi skal blive stadig bedre til at håndtere sociale og miljømæssige udfordringer og samtidig udnytte de muligheder, der åbner sig for nye veje til vækst for dansk erhvervsliv. Derfor har regeringen lanceret en handlingsplan for virksomheders samfundsansvar – ”Ansvarlig vækst”. Den nye handlingsplan skal bidrage til, at vækst og ansvarlighed går hånd i hånd og dermed skaber værdi for både virksomheder og samfund. Det er en opgave, der involverer både erhvervsliv, forbrugere, investorer, organisationer, NGO’er og det offentlige. Handlingsplanen skal implementeres frem mod 2015, men i 2012 gennemføres allerede en række initiativer.

INITIATIV: Etablering af mæglings- og klageinstitution

Regeringen ville fremsætte forslag om at lovfæste en mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd, hvor sager om danske virksomheders eventuelle krænkelser af internationale principper for samfundsansvar, herunder menneskerettigheder, kan belyses. Mæglings- og klageinstitutionen skal følge FN’s anbefalinger om menneskerettigheder og erhvervsliv og OECD’s retningslinjer for multinationale selskaber.

Aktiviteter

Mæglings- og klageinstitutionen (MKI) for ansvarlig virksomhedsadfærd er oprettet ved lov og åbnet for sagsbehandling i november 2012. Etableringen af Mæglings- og klageinstitutionen er baseret på de anbefalinger, som blev udarbejdet og overrakt af (et enigt) Rådet for Samfundsansvar, der var sammensat med repræsentanter fra erhvervsliv, fagbevægelse, NGO’er etc.

MKI er sammensat af 5 medlemmer; en formand, et sagkyndigt medlem og 3 organisationsrepræsentanter indstillet af DI, LO og 92-gruppen. Institutionens formål er at medvirke til at fremme, at virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder udviser en adfærd, der er i overensstemmelse de forventninger om ansvarlighed, der følger af OECD’s retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd. Derudover skal institutionen bidrage til en effektiv implementering af OECD’s retningslinjer for multinationale virksomheder i Danmark.

MKI skal dels behandle sager, hvor OECD’s retningslinjer kan være overtrådt. Institutionen skal behandle sager, hvor der klages over en dansk virksomhed, organisation eller offentlig myndighed, men den kan også tage sager op på eget initiativ. Desuden skal institutionen informere om mæglings- og klagefunktionen og om OECD’s retningslinjer over for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder i Danmark, herunder gennem vejledning, på møder og konferencer m.v. Der vil i tilknytning hertil også være behov for til en vis grad at informere internationalt om institutionens virke og erfaringer.

Status og resultater

MKI har fået en række henvendelser, men endnu realitetsbehandlet nogen sager. Derudover har institutioner en informationsopgave, og medlemmerne har deltaget i en lang række møder, konferencer, seminarer etc, hvor man oplyser om, hvorledes virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder udviser en adfærd, der er i overensstemmelse de forventninger om ansvarlighed, der følger af OECD's retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd.

Informationsaktiviteterne fortsætter de kommende år. Man foretog i 2012 en nulpunktsmåling af danske virksomheders kendskab til mæglings- og klageinstitutionen og OECD's retningslinjer, som forventes gentaget i 2014.

INITIATIV: International menneskerettighedskonference

Initiativet handlede om at skærpe opmærksomheden hos både virksomhederne og den bredere offentlighed om de nye FN-retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv.

Aktiviteter

I forbindelse med det danske EU-formandskab afholdt Erhvervs- og Vækstministeriet og Udenrigsministeriet i samarbejde en EU-formandskabskonference om erhvervsliv og menneskerettigheder. Formålet med konferencen var at få 200 repræsentanter fra europæiske institutioner, erhvervsliv, civilsamfundet og den akademiske verden samlet til en drøftelse af erhvervsliv og menneskerettigheder. Drøftelserne tog udgangspunkt i UN Guiding Principles og EU's CSR-strategi 2011-14 med henblik på implementering af EU's CSR-strategi i overensstemmelse med UNGP ved udgangen af 2012.

Status og resultater

Konferencen har bidraget til at bibeholde EU's og det internationale samfunds fokus på området og har desuden skabt konkrete muligheder for dialog mellem interessenter i EU og internationalt. Resultatet af konferencen var udarbejdelsen af en konferencerapport, der opsummerer nøgleanbefalingerne fra konferencen mht. hvordan EU og medlemsstater kan implementere UN Guiding Principles on Business & Human Rights som input til anbefalingerne i Europa.

Konferencen var en enkeltstående begivenhed. Det er op til de enkelte lande og Europa-Kommissionen at følge op i forhold til konferencens anbefalinger, som kan ses som input til anbefalingerne i Europa-Kommissionens handlingsplan "En ny strategi 2011-2014 for virksomhedernes sociale ansvar.

INITIATIV: Fremme af samfundsansvar i modebranchen

Formålet med initiativet var at sætte bæredygtighed på agendaen i modebranchen. Den største bæredygtige begivenhed i modeindustrien, Copenhagen Fashion Summit, blev afholdt for første gang i København i december 2009. I 2012 støttede regeringen med et initiativ i Handlingsplanen vedr. CSR, arrangementet Copenhagen Fashion Summit, som blev afholdt i maj 2012.

Aktiviteter

Arrangementet samlede over 1000 nøgleinteressenter fra modeindustrien fra 27 lande, og blandt talerne var HKH Kronprinsesse Mary og repræsentanter for både modebranchen, FN, Greenpeace og andre organisationer.

Der blev udvekslet viden og løsninger om de globale miljøudfordringer industrien står overfor. Fokus for diskussionerne var, hvordan man involverer og engagerer forbrugere i bæredygtigt forbrug. Derudover var der i forbindelse med arrangementet et seminar - Pre-Fashion Summit – for interessenter fra industri mv. der diskuterede og udarbejdede anbefalinger til hvordan man kan tage bæredygtig mode til det næste niveau. Desuden afholdtes et seminar - Youth Fashion Summit - for studerende fra design- og business skoler, der kom med deres visioner for bæredygtighed.

Status og resultater

Modebranchens interessenter blev samlet og der blev udvekslet viden og løsninger om de globale miljøudfordringer industrien står overfor. Fokus for diskussionerne var, hvordan man involverer og engagerer forbrugere i bæredygtigt forbrug. I seminaret op til blev der udarbejdet anbefalinger til hvordan man kan tage bæredygtig mode til det næste niveau

Branchen herunder Danish Fashion Institute arbejder videre for at fremme dagsordenen og understreger, at det er en central udfordring at vække forbrugernes interesse for området, hvis virksomhederne skal fastholde deres interesse i bæredygtig mode.

INITIATIV: Rapportering om menneskerettigheder og klima

Regeringen ville fremsætte lovforslag om, at de største danske virksomheder og statslige aktieselskaber i forbindelse med denne rapportering fremover udtrykkeligt skal tage stilling til deres arbejde med at respektere menneskerettighederne og reducere deres klimapåvirkning. Initiativet gik ud på, at regeringen ville styrke vejledningen til virksomhederne for at sikre, at de har de rette værktøjer og den nødvendige vejledning til at håndtere de nye krav.

Aktiviteter

Initiativet indgik som en del af Forslag til lov om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd, der blev vedtaget i sommeren 2012, som en ændring af årsregnskabsloven § 99 a om virksomhedernes redegørelse for samfundsansvar. Lovforslaget blev sendt i høring til i alt 70 organisationer, foreninger o.l. der blev modtaget høringssvar fra 33 organisationer, hvoraf 23 havde konkrete bemærkninger (i alt for hele lovforslaget inkl. oprettelsen af Mæglings- og klageinstitutionen).

Status og resultater

Ændringen af årsregnskabslovens § 99 a er fuldt implementeret, men har først virkning fra det regnskabsår, der begynder den 1. januar 2013 eller senere. Det betyder, at evt. virkninger (på virksomhedernes rapporteringspraksis) først kan vurderes, når regnskaber og årsrapporter herfor foreligger i 2014. Med hensyn til de ledsagende aktiviteter i form af styrket vejledning er klimakompasset.dk løbende blevet opdateret – først og fremmest med forbedrede beregningsmuligheder vedr. CO₂-udledninger ved varetransport. De øvrige ledsagende aktiviteter for styrket vejledning er beskrevet under initiativer ”Etablering af Mægling- og klageinstitution”.

Emnerne menneskerettigheder og klima skulle også inden lovændringen indgå i virksomhedens rapportering om samfundsansvar, for så vidt virksomheden havde politikker på de to områder. Lovændringen har dermed primært virkning for de virksomheder, der endnu ikke har formuleret politikker for menneskerettigheder og/eller klima, således at disse fremover udtrykkeligt skal oplyse dette i ledelsesberetningen. Det kan være en risiko for, at der på den ene side ikke kan konstateres nogen betydelig ændring i rapporteringen med hensyn til omfanget af politikker på de to områder, og at ændringer vil udmønte sig i, at det i stedet oplyses i ledelsesberetningen, at menneskerettigheder og / eller klima ikke indgår i virksomhedens politik for samfundsansvar. Endelig kan der være en risiko, at det samlede niveau for efterlevelse af årsregnskabslovens § 99 a falder som følge af, at de nu obligatoriske emner slet ikke adresseres.

INITIATIV: Land-for-land rapportering i udvindings- og skovbrugsindustrien

Initiativet havde som målsætning at indføre land-for-land rapportering i EU som et vigtigt skridt i den internationale kamp mod korrupsion og illegal skatteflugt ved at skabe øget transparens og dermed bidrage til, at lokalbefolkninger og andre kan holde deres myndigheder ansvarlige for modtagne midler.

Aktiviteter

Reglerne, som blev endeligt vedtaget i sommeren 2013.(direktiv 2013/34/EU), betyder, at store virksomheder og børsnoterede virksomheder inden for udvindings- og skovbrugsindustrien hvert år skal rapportere om betalinger, de har foretaget til myndigheder i forbindelse med udøvelsen af deres erhvervsaktivitet.

Der skal rapporteres om betalinger for produktionsrettigheder, skatter og afgifter, royalties, udbytter, diverse bonusser, licens- og lejeudgifter m.v. samt betalinger for infrastrukturforbedringer, og der skal både rapporteres om betalinger foretaget i penge og i naturalier. Der er ikke krav om, at en betaling, hvad enten den foretages som en enkelt betaling eller en række med hinanden forbundne betalinger, tages i betragtning i beretningen, hvis den er på under 100 000 EUR inden for et regnskabsår. Virksomhedernes rapporter skal endvidere offentliggøres.

Status og resultater

Det forventes, at reglerne vil træde i kraft for regnskabsåret 2016, hvorfor Erhvervsstyrelsen forventer at modtage de først regnskaber, der følger de nye regler, i 2017. Reglerne forventes at ville kunne bidrage til øget opmærksomhed om de samlede betalinger, der tilgår offentlige myndigheder og anvendelsen af disse. En sådan opmærksomhed forventes at bidrage til bekæmpelsen af korruption og misbrug af offentlige midler.

3.6 Lovgivning og datagrundlag

Mange borgere og virksomheder forventer i dag som en selvfølge, at myndighederne er fuldt ud digitale, og at det offentlige i sagsforløb udveksler oplysninger indbyrdes. Mange af Danmarks love er imidlertid udarbejdet i en tid, hvor de digitale teknologier spillede en mindre rolle i den offentlige forvaltning. Når vi hæver de digitale ambitioner og tager den digitale teknologi i brug på nye områder, opstår der uundgåeligt nye juridiske problemstillinger. Lovgivningen skal derfor føres ajour, så myndighederne ikke forhindres i at udnytte de digitale muligheder, og så der ikke er unødige juridiske hindringer for det tværoffentlige samarbejde. Tilsvarende er det vigtigt, at grundregistreringen af nøgleoplysninger fungerer som ét fælles og fuldt sammenhængende forvaltningsgrundlag af høj kvalitet. Det er et væsentligt initiativ i regeringens digitaliseringsstrategi, at grunddata skal kunne tilgås ét sted og let og sikkert skal kunne genanvendes af alle myndigheder. Der er derfor behov for at genoverveje den måde, vi i dag fordeler data på kryds og tværs af den offentlige sektor.

INITIATIV: Principper for digitaliseringsklar lovgivning

Digitalisering spiller fremadrettet en langt mere afgørende rolle blandt andet i forbindelse med moderniseringen af den offentlige sektor. For at sikre at administrationen af lovgivningen fuldt ud udnytter og understøtter mulighederne i digitalisering, samt at flere lovområder bliver digitaliseret, er det afgørende, at mulighederne for en effektiv digital understøttelse er tænkt ind fra start på en ensartet og koordineret måde i det lovforberedende arbejde.

Aktiviteter

Derfor er der nedsat en bred arbejdsgruppe, som skal udarbejde forslag til, hvordan overvejelser om digitalisering kan inddrages i det lovforberedende arbejde, samt et sæt principper for hvilke overvejelser som skal inddrages. Den brede arbejdsgruppe skal sikre den nødvendige interessentinddragelse. Der er desuden igangsat en analyse om digitaliseringsklar lovgivning, og i den forbindelse er der udarbejdet udkast til principper for, hvordan digitalisering skal inddrages i det lovforberedende arbejde. Der er endvidere indhentet input fra eksterne interessenter og udlandet.

Status og vurdering af resultater

Fremlæggelsen af principper for digitaliseringsklar lovgivning er udkudt fra 2012 til primo 2014, da Styregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi har

besluttet, at de skal indgå i arbejdet med at pilotteste tre konkrete løsningsforslag til det fremadrettede arbejde. Arbejdet med digitaliseringsklar lovgivning vil ikke indgå ikke i den kommende danske handlingsplan for open government, men fortsættes i regi af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi, og statusrapportering om arbejdet vil blive publiceret online.

INITIATIV: Konsoliderede grunddata

Grunddata er fundamentet for, at myndigheder kan varetage deres opgaver korrekt for borgernes og virksomhedernes retssikkerhed og for hele samfundets effektivitet. Initiativets formål var at etablere et fællesoffentligt program for konsolidering af grunddataregistre med henblik på at styrke og effektivisere genbrug af grunddata i det offentlige.

Aktiviteter

I oktober 2012 indgik regeringen og KL aftalen om ”Gode grunddata til alle”, og der blev etableret et fællesoffentligt initiativ, som kaldes Grunddataprogrammet. Der er nedsat en fælles grunddatabestyrelse, som varetager den overordnede koordination i programmet, og styregrupper for enkelte datadomæner, som har ansvaret for implementeringen af grunddataaftalen på deres respektive myndighedsområder. Som element i programmet blev det besluttet, at en række grunddataregistre, som tidligere var betalingsbelagte, skulle stilles gratis til rådighed for både offentlige og private aktører pr. 1. januar 2013. I juni 2013 tilsluttede Danske Regioner sig aftalen og grunddata.

Status og vurdering af resultater

Etablering programmet er gennemført og vil danne grundlag for det videre arbejde med konsolidering af registrene. Der er desuden etableret en netværksgruppe omkring grunddata for både offentlige og private aktører, som skal bidrage til, at myndigheder og virksomheder tager de forbedrede og frie grunddata i anvendelse, og at der udvikles partnerskaber mellem offentlige og private aktører om anvendelse af grunddata. Grunddataprogrammet, som løber til og med 2016, er forankret i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi og er et fokusområde for indsatsen med digitalisering af den offentlige sektor. Et delprojekt i Grunddataprogrammet indgår i Danmarks anden nationale handlingsplan for open government.

3.7 Anvendelse af ny teknologi

I danske folkeskoler benyttes allerede digitale læreprocesser, men det digitale er ofte blot et supplement til eller en afveksling fra den traditionelle undervisning. De digitale læremidler skal bruges mere målrettet til at styrke elevernes faglighed og ruste dem bedre til fremtiden. Det, at kunne bruge teknologien kreativt og kritisk, er i dag en helt nødvendig kompetence. Eleverne skal kunne vurdere kvaliteten af information på nettet, og de skal kunne udtrykke sig i de nye medier og samarbejde digitalt – og internationalt. Fremover skal det derfor handle om at integrere digitale læremidler langt mere konsekvent i den daglige undervisning. Også

sundhedsvæsenet kan og skal bringes et stort skridt videre ved hjælp af ny teknologi. På mange områder er teknologien i dag så moden, at de største og mest behandlingskrævende patientgrupper kan rustes til i højere grad selv at spille en aktiv rolle i deres egen behandling. Vi skal gentænke sundhedsvæsenets service og ydelser og udnytte teknologien til at skabe højere behandlings- og livskvalitet for færre ressourcer, fx ved at borgeren kan blive monitoreret i eget hjem via telemedicinske løsninger, frem for at skulle tage på sygehuset til hyppige, men simple kontroller. Med gode velfærdsteknologiske løsninger kan vi både tilbyde borgerne empowerment og god service i forhold til egen behandling, og vi kan rationalisere rutineopgaver og kanalisere ressourcerne hen, hvor der er behov for mere specialiseret behandling.

INITIATIV: AppStore for undervisningsmaterialer

Som led i regeringens indsats for øget anvendelse af it i folkeskolen traf regeringen og kommunerne beslutning om at skabe rammer for, at der inden udgangen af 2012 etableredes en eller flere markedsbaserede distributionsplatforme (fx en slags "app-stores") med henblik på at gøre adgangen til de digitale læremidler for lærere og elever nem og overskuelig. Formålet var at give lærere, elever og forældre nem og overskuelig adgang til de eksisterende digitale læremidler.

Aktiviteter

Undervisningsministeriet udmeldte i januar 2013 rammer for etablering af markedsbaserede distributionsplatforme i form af en række minimumskrav. Der er tale om en "grundmodel", der primært omhandler krav til producenternes adgang, adgangskontrol, gængse krav til tilgængelighed, relativt få funktionsmæssige krav samt integration og åbne snitflader til en række hyppigt anvendte systemer og services. Grundmodellen kan udvikles med yderligere krav, efterhånden som markedet for distributionsplatforme og digitale læremidler udvikler sig og på baggrund af opnåede erfaringer.

I forbindelse med udarbejdelsen af rammerne for distributionsplatforme er der afholdt dialogmøder med interesserede potentielle leverandører for at få indblik i de centrale problemstillinger og løsninger, der gør sig gældende på området. Det kan konstateres, at der flere distributionsplatforme på markedet, der overholder de udmeldte minimumskrav, mens udbredelsen af distributionsplatforme blandt skolerne på nuværende tidspunkt er ukendt.

For at give lærere, elever og forældre nem og overskuelig adgang til de eksisterende digitale læremidler er der etableret en webservice, som stiller en række metadata om bl.a. fag, klassetrin og titel på læremidlet til rådighed for aktørerne på markedet. Herved er det muligt at opnå overblik over udbuddet af digitale læremidler via distributionsplatformene. Producenterne af digitale læremidler har af bl.a. konkurrencemæssige hensyn dog ikke ønsket at stille metadata til rådighed, der muliggør en købsfunktion (som f.eks. en slags "app store") på de markedsbaserede distributionsplatforme.

Status og vurdering af resultater

Rammerne for de markedsbaserede distributionsplatforme evalueres ultimo 2013 med henblik på evt. justeringer, og mulighederne for at stille krav om en købsfunktion indgår i denne evaluering. Evalueringen skal koordineres med aftalen om et fagligt løft af folkeskolen (folkeskoleaftalen), herunder især initiativet om en brugerportal for grundskolen, idet der er væsentlige snitflader såvel indholdsmæssigt som teknisk.

INITIATIV: Forberedelse af digitaliseringsreform af velfærdsområderne

Som forberedelse til den fællesoffentlige reform af velfærdsområderne, der skal skabe bedre rammer for brugen af de eksisterende velfærdsteknologiske løsninger, var initiativets målsætning at gennemføre analyser af, hvordan velfærdsteknologi kan øge produktiviteten i den offentlige sektor og styrke borgernes engagement og empowerment i eget sagsforløb og egen behandling.

Aktiviteter

Forberedelsen af digitaliseringsreformen er gennemført.

Status og vurdering af resultater

Som led i forberedelsen har regeringen, KL og Danske Regioner publiceret et debatoplæg om digital velfærd med henblik på at gå i dialog med danskerne om, hvordan de digitale løsninger bedst kan bruges i velfærden. For yderligere at understøtte og inspirere debatten om digital velfærd er der lavet en kort oplysningsfilm med eksempler på digital velfærd fra hhv. sundheds-, social- og undervisningsområdet. Arbejdet med digital velfærd indgår også i den næste danske handlingsplan for open government.

3.8 God regeringsførelse – transparens og bedre offentlige it-projekter

Gennemsigtighed og åbenhed i forvaltningerne er en forudsætning for både borgernes muligheder for at holde regering og forvaltning ansvarlige og for den offentlige sektors egen opfølgning på offentlige aktiviteter. I det danske samfund har der længe været tradition for en høj grad af transparens, og den digitale teknologi skaber nye muligheder for at give adgang til information og indsigt. En række nye transparensinitiativer skabe større indsigt i udviklingsbistand, digitaliseringsindsatsen og offentlige it-projekter. Et vigtigt grundlag herfor er, at digitaliseringen i den offentlige sektor sker på en velkonsolideret digital infrastruktur. Og der skal sikres en mere konsekvent og systematisk udbredelse af de fælles løsninger, der er etableret de senere år. Den økonomiske situation indebærer større behov for at finde effektive løsninger. Digitalisering spiller her en nøglerolle, og det er derfor afgørende at udnytte fælles løsninger fuldt ud, at følge op og at synliggøre fremskridt.

INITIATIV: Transparens i udviklingsbistandens projekter

I 2012 ville Udenrigsministeriet arbejde med et omfattende transparensinitiativ, som skal formidle detaljerede oplysninger til skatteborgerne i Danmark såvel som til de lande, Danmark samarbejder med, om alle udviklingsbistandens projekter og programmer.

Aktiviteter

”Det åbne Danida” (<http://um.dk/da/danida/om-danida/det-aabne-danida/>) blev forberedt i 2012 og lanceret i januar 2013. Initiativet omfatter fem elementer, som er samlet på en hjemmeside med adgang fra ambassadernes og Udenrigsministeriets forsider: 1) Danida Feedback som giver borgere ude som hjemme nem adgang til at henvende sig til Danida med kritik, klager, information, ros om Danmarks udviklingssamarbejde. 2) Antikorruptionsportal, hvor der er adgang til at melde mistanke om korruption og svindel og desuden at se Udenrigsministeriets orienteringer til Rigsrevisionen om uregelmæssigheder, som offentliggøres løbende på siden. 3) Offentlige høringer i forberedelsen af større bevillinger og nye strategier for udviklingssamarbejdet. 4) Offentlig adgang til dagsordner, alle dokumenter – herunder detaljerede bevillingsdokumenter - samt referater fra møder i Danidas bevillingskomiteer og møder i Udviklingspolitisk Råd. Mødedokumenter offentliggøres to uger forud for et møde. 5) Data fra programmer og projekter, som dels giver adgang til at søge i Danidas årlige Program- og projektorientering, dels informerer om Udenrigsministeriets arbejde med at efterleve Danmarks til-sagn om at rapportere om udviklingssamarbejdet efter en ny, international standard.

Status og vurdering af resultater

Udenrigsministeriet offentliggjorde i 2012 Danmarks implementeringsplan for fuld gennemførelse af den nye internationale standard for rapportering af udviklingssamarbejde inden 2015. Der blev desuden gennemført en rapportering for de første tre kvartaler af 2012, der efter årsskiftet blev opdateret til en foreløbig rapportering for hele året. Udenrigsministeriets arbejde med at omlægge rapporteringssystemerne forventes allerede i 2014 at resultere i offentlig adgang til mere og lettere søgbar information om dansk udviklingssamarbejde.

INITIATIV: Digital skriftlig kommunikation på universiteterne

Initiativet målsætning var, at regeringen skulle følge og offentliggøre universiteternes aktiviteter og fremskridt med at overgå til digital skriftlig kommunikation for derved at skabe transparens om processen og understøtte erfaringsudveksling.

I 2006 blev der i universitetsloven indsat en hjemmel til, at uddannelsesministeren (dengang: videnskabsministeren) kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation for universiteterne. Hjemmelsbestemmelsen, der er blevet udvidet to gange siden, er udmøntet i bekendtgørelse 1092/2012 om digital kommunikation for universiteterne. Bekendtgørelsen skaber regelgrundlaget for, at mest mulig af universiteternes kommunikation med ansøgere og studerende sker digitalt.

Aktiviteter

Uddannelsesministeriet har løbende fulgt op på lovændringen og den fællesoffentlige digitaliseringsstrategis initiativ 7.2, der sætter som mål, at universiteternes skriftlige kommunikation med studerende og ansøgere så vidt muligt skal foregå digitalt. I forbindelse med opfølgningen har Uddannelsesministeriet offentliggjort universiteternes status på ministeriets hjemmeside www.fivu.dk. Trafikken på hjemmesiden har ikke været overvældende (37 unikke visninger det seneste halve år), men det vurderes, at det har haft en positiv effekt, at der løbende er blevet fulgt op på initiativet.

Status og vurdering af resultater

Målet er tæt på at være opfyldt, eftersom mellem 85 og 100 pct. af universiteternes skriftlige kommunikation med de studerende foregår digitalt.

INITIATIV: Offentliggørelse af statusrapportering fra Statens IT-projektråd

For at understøtte åbenhed i forvaltningen og øge deling af viden og erfaringer som grundlag for at forbedre offentlige it-løsninger og -services skulle initiativet sikre, at statusrapporteringer fra Statens IT-projektråd om statslige it-projekter offentliggøres.

Aktiviteter

Statens IT-projektråd offentliggjorde i marts 2013 et samlet overblik over status for alle statslige it-projekter over 10 mio. kr. Overblikket var baseret på myndighedernes statusrapporteringer for 2. halvår 2012, hvor deadline var d. 17. december 2012. På baggrund af indrapporteringerne fik alle it-projekter tildelt et ”trafiklys”, rød, gul eller grøn markering, for status på tid, økonomi og gevinstrealisering.

Status og vurdering af resultater

IT-projektrådet vurderer, at et ajourført statusoverblik hvert halve år understøtter åbenhed i forvaltningen og øge deling af viden og erfaringer som grundlag for at forbedre offentlige it-løsninger og -services. Endvidere er det rådets vurdering, at trafiklysmarkeringen giver mulighed for at flagge it-projekter i vanskeligheder til det politiske niveau, så rådet hurtigt kan reagere på it-projekter i vanskeligheder. IT-projektrådet tilbyder sparring til myndigheder med projekter, der er tildelt røde og gule trafiklys.

I juni 2013 blev der indkaldt status for 1. halvår 2013. IT-projektrådet har på baggrund af indrapporteringerne tildelt trafiklys og er netop i færd med at kontakte it-projekter i vanskeligheder. Offentliggørelse af overblik for 1. halvår 2013 forventes offentliggjort ultimo september 2013.

INITIATIV: Overblik over den offentlige it-arkitektur

Med henblik på at skabe yderligere sammenhæng i og styrke genbrug af offentlig it, standarder, data, applikationer og infrastruktur, er der som led i realiseringen af regeringens digitaliseringsstrategi etableret et fælles overblik over it-arkitekturen.

Aktiviteter

Etableringen af en online one-stop-shop for fællesoffentlig it-arkitektur (arkitekturguiden.digitaliser.dk) giver et samlet, struktureret overblik over informationer, der ligger spredt mange steder. Det omfatter bl.a. fællesoffentlige it-arkitekturprincipper, nationale infrastrukturløsninger, tekniske standarder, fælles sprog/taksonomier, udviklingsmetoder, løsningsguider og udviklingsvejledninger og tjeklister.

Hovedmålgruppen er projektledere, udviklere og it-arkitekter hos myndigheder og deres it-leverandører og konsulenter. Projektet er udviklet i tæt dialog med repræsentanter for målgruppen, dels via workshops dels via åben dialog på den offentlige samarbejdsportal Digitaliser.dk. Ønsker fra communityet indarbejdes løbende og så hurtigt som muligt for at understøtte brugernes behov og sikre relevans og goodwill.

Med hjemmesiden, som er blevet meget positivt modtaget af målgruppen, er det blevet nemmere at finde relevante informationer, som præsenteres i en mere overskuelig og brugervenlig ramme.

Status og vurdering af resultater

Initiativet kører i perioden 2011-2015. I begyndelsen var fokus på udvikling af strukturer i form af metoderamme (OIO EA) og referencemodeller (FORM og STORM). Disse anvendes som grundstruktur i overblikket. I 2012-2013 har fokus været på opbygning af arkitekturguiden og konkrete overblik. I 2013-2014 arbejdes der videre med at skabe yderligere overblik og på at fokusere på de ting, der er vigtigst fremover. Der er stadig mange relevante informationer, der skal samles ind, struktureres og kvalificeres fagligt, for at sikre at overblikket er så relevant, autoritativt og opdateret som muligt.

De overordnede mål er fortsat de samme, men der er kommet et mere fokuseret scope på de ting, der vedrører deling og udveksling af data. Der vil i fremtiden blive arbejdet på flere fronter, fx vil overblikket på arkitekturguiden.digitaliser.dk blive udbygget og vedligeholdt løbende. Der vil desuden blive arbejdet med at udvikle støtteværktøjer, og der forventes at blive stadig mere fokus på at anvende overblikket i forbindelse med governance.

INITIATIV: Undervisningsmateriale om statens it-projektmodel

For at udbedre viden om og optimal anvendelse af statens it-projektmodel, som skal bidrage til at skabe bedre it-projekter, var initiativets målsætning at offentliggøre undervisningsmateriale om projektmodellen under en åben, offentlig licens, så materialet kan anvendes af alle.

Aktiviteter

Digitaliseringsstyrelsen lagde i foråret 2012 undervisningsmaterialer om brugen af den fællesstatslige it-projektmodel frit ud til brug for alle under en åben offentlig

licens. Hensigten var, at private udbydere skulle kunne anvende materialet, så udbuddet af kurser blev forøget, samtidig med at de private udbydere kunne skabe forretning på baggrund af initiativet.

Status og vurdering af resultater

Siden april 2012 har 16 udbydere tilkendegivet, at de ønskede at udbyde kurser på baggrund af materialet, og der er i alt udbudt 35 kurser, hvilket indfrier forventningerne. Opdatering af undervisningsmateriale og kundeinvolvering vil fremadrettet være aktiviteter, der skal medvirke til at fastholde de opnåede resultater.

3.9 Lokale og regionale storskala-initiativer

En del offentlige myndigheder arbejder allerede med forskellige elementer af open government og government 2.0, og flere overvejer at begynde. Nogle få har valgt at gå foran og tage springet med indsatser i fuld skala på alle fronter. En dansk kommune og en dansk region igangsætter brede indsatser med flere delinitiativer med henblik på at videreudvikle deres lokalområder i lyset af Open Government. Fælles for de to indsatser er – udover at de samarbejder – at processerne med at udvikle og gennemføre initiativer og aktiviteter vil være åbne og baseret på samarbejde med civilsamfundet, og at begge indsatser stilles til rådighed som storskala-cases i Open Government Partnership-arbejdet, såvel nationalt som internationalt.

INITIATIV: Smart Aarhus

Aarhus Kommune ville i partnerskab med Alexandra Institutet, Aarhus Universitet og Region Midtjylland arbejde med initiativet, ”Smart Aarhus”, der med udgangspunkt i samspillet mellem borgere, offentlige og private aktører skal udvikle byen som en åben og digital platform for og sammen med alle byens interessenter. Målet var, at initiativet, som skulle arbejde med blandt andet åbne data, sociale medier, borgerinddragelse, co-creation og privat-offentligt samarbejde, skulle udvikles løbende, og at processen skulle være åben for alle virksomheder, borgere og foreninger. Smart Aarhus ville desuden bidrage til at gøre Danmark til et internationalt foregangsland på åbenhed, demokratisering og innovation ved blandt andet at stille initiativet til rådighed som case og at deltage i erfaringsudveksling.

Aktiviteter

2012 blev afviklet som et visionsår, hvor Smart Aarhus faciliterede oprettelsen af en række arbejdsgrupper, der var åbne for alle både borgere, private og offentlige organisationer. Ved udgangen af 2013 havde 15 arbejdsgrupper afleveret anbefalinger til fremtidens digitale Aarhus. Anbefalingerne er publiceret online på <http://smartaarhus.dk> og desuden i en samlet publikation, som findes på <http://issuu.com/smartaarhus>

En række af anbefalingerne er blevet til konkrete projekter. Her kan fremhæves open data-projektet, der har lanceret portalen ODAA.dk, der pr. 31. august 2013 har 44 datasæt fra Aarhus Kommune og andre myndigheder og virksomheder. Et

andet projekt er eventen ”Internet Week Aarhus”, der forventes afholdt i 2014 – en ugelang festival, der skal fejre og synliggøre internetøkonomien og de digitale muligheder. Herudover kan nævnes projektet Smartarkivering.dk, en digital indberetning til stadsarkivet og fablab@school, som forsøger at skabe nye undervisningsformer baseret på digital teknologi. En række andre projekter er i gang.

Status og vurdering af resultater

Med arbejdsgrupperne er der skabt et netværk eller økosystem, hvor projekter hurtigere kan realiseres mellem flere partnere. I partnerskabet er det ligeledes lykkedes at deltage i en række EU-projekter bl.a. indenfor open data og brug af data til skabelse af bedre services for borgerne. Smart Aarhus arbejder fortsat med udviklingen af partnerskabet og markedsføring af en række principper under labelen ”Made With Aarhus”. Principperne understøtter co-creation, open innovation og generel åbenhed i udviklingsprocesserne. Målet for Smart Aarhus er at blive en internationalt anerkendt model for byudvikling baseret på partnerskaber.

INITIATIV: Smart Region

Smart Region blev initieret i Region Midtjylland i 2012 som en videreførelse af tidligere arbejde med offentlig-privat innovation, velfærdsinnovation og Vækstforums indsats på digitalisering. Endvidere har formålet været at arbejde med meta-styring i praksis gennem en åben og involverende tilgang i samarbejde med kommuner, NGO'er og virksomheder.

Aktiviteter

Hovedaktiviteten indtil nu har været samarbejdet omkring initiativet ”Smart Aarhus”, som er beskrevet og evalueret ovenfor.

4 Konklusion

Langt de fleste af de 33 initiativer i OGP National Handlingsplan 2012 er gennemført, mens nogle få er delvis gennemført. Ingen initiativer er helt opgivet. En del initiativer vil endvidere blive videreudviklet i Danmarks næste handlingsplan for open government.

Omtrent halvdelen af initiativerne i den første handlingsplan tog afsæt i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2011-2015. Hovedfokus for disse initiativer var bedre offentlig digital service for borgere og virksomheder samt transparens og ansvarlighed i offentlige projekter og processer.

Digitaliseringen af den offentlige service har givet borgerne mulighed for at klare flere ting selv – nemt og bekvemt hjemmefra. Og borgerne har taget de digitale services til sig. Helt generelt har adgangen til digital service medført et fald i antal borgerhenvendelser. Samtidig har den digitale service frigjort tid i fx borgercentrene, som kan bruges til at levere en mere personlig og fleksibel service til de borgere, som fortsat kommer i centrene. Civilsamfundet har desuden bidraget til, at borgerhenvendelser er faldet med op til en tredjedel, fordi frivillige organisationer har støttet den digitale inklusion af borgere, der har brug for ekstra hjælp til at anvende de digitale løsninger.

For at skabe åbenhed om status for hvordan arbejdet med den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi forløber, offentliggøres de enkelte projekters status hvert kvartal med oplysninger om budget, business case, risici og tidsplan. Regeringen har ligeledes arbejdet for at skabe transparens, når det angår det offentliges indsats uden for landets grænser med blandt andet offentlige høringer i forbindelse med nye strategier og bevillinger og bedre adgang til Udenrigsministeriets orienteringer af Rigsrevisionen om mulige svindelsager. Indsatsen for at øge åbenhed i den danske udviklingsbistand resulterede i 2012 i en delt tredjeplads på Publish What You Funds årlige rangliste.

Et tredje tema i den første handlingsplan var styrkelse af virksomheders samfundsansvar, som tog udgangspunkt i regeringens handlingsplan ”Ansvarlig vækst”. Brud på ansvarlig virksomhedsadfærd skal kunne rejses, dokumenteres og offentliggøres af dem, der mener, at de er blevet krænket af danske virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Der er derfor etableret en mæglings- og klageinstitution, som er en ikke-juridisk institution, hvor virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder kan løse uoverensstemmelser om overtrædelse af for eksempel menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder, internationale miljøstandarder og korruption.

5 Erfaringer

Brede partnerskaber, der nedbryder og nytænker traditionelle skel, er en af kilderne til at lade sig inspirere i arbejdet med at modernisere den offentlige sektor. Ændrede arbejdsformer er imidlertid ofte uvante og svære og forudsætter derfor tillid, transparens og samarbejde.

Den offentlige sektor kan blive bedre til at integrere både borgere og medarbejdere i ledelsesbeslutninger, så de kan være medskabere af de offentlige ydelser og ikke mindst de målsætninger, som de i sidste ende skal henholdsvis modtage og levere. Når borgerne inddrages direkte og selv spiller en aktiv rolle, kan det også skabe bedre mulighed for at tilrettelægge offentlige servicetilbud på en klogere måde.

Tilsvarende kan nye synergier opstå, når den offentlige sektor samarbejder med private virksomheder om løsningen af offentlige opgaver, og det kan bidrage til bedre opgaveløsning og effektiviseringer. Samtidig giver det grundlag for vækst og nye arbejdspladser i det private.

Men et velfungerende velfærdssamfund kræver ikke blot en stærk privat og offentlig sektor. Også en stærk og engageret frivillig sektor er vigtig. Gennem frivilligt arbejde skabes stærke fællesskaber på tværs af generationer og social baggrund og et samfund med sammenhængskraft.

Et eksempel er, at dér, hvor øget digitalisering af offentlige services er blevet kombineret med et større samarbejde med frivillige organisationer, hvor frivillige medborgere hjælper andre borgere med at bruge de digitale løsninger, er antallet af borgerhenvendelser faldet med helt op til en tredjedel. Inddragelse af civilsamfundet har styrket både den digitale inklusion og følelsen af ejerskab og fællesskab.

Open government kan bidrage til, at vi fortsat udvikler vores forvaltning, vores velfærdssamfund og vores demokrati. Det kræver en kreativ tilgang til nye styringsmodeller, mindre berøringsangst over for nye samarbejdskonstellationer, mod til at udvikle mindre bureaukratisk og digitaliseringsklar lovgivning samt vilje til at debattere omstillingen politisk. Disse erfaringer vil danne grundlag for Danmarks næste nationale handlingsplan for open government.